

SAKSFREMLEGG

Saksmappe nr: 2023/6719-64 Saksbehandler: Eldbjørg A. Henriksen

Til behandling i:

Saksnr	Utvalg	Møtedato
27/2026	Utvalg for miljø og plan	11.03.2026
12/2026	Formannskapet	12.03.2026
	Utvalg for landbruk og næring	

Detaljregulering for E134 Dagslett - E18, med konsekvensutredning - Fastsettelse av planprogram

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Forslag til planprogram for Detaljregulering med konsekvensutredning for E134 Dagslett – E18, datert 05.01.2026, fastsettes i henhold til plan- og bygningslovens § 12-9, 3. ledd, forutsatt at planprogrammet oppdateres med følgende punkt:

1. Overskriften i kap. 5.2.4, underkapittel *Jordbruk og arealregnskap* endres til *Naturressurser*.
2. Punktet om Matjordplan i kap. 5.3.3 er overflødig og tas ut fra planprogrammet.

Utvalg for miljø og plans vedtak:

Forslag til planprogram for Detaljregulering med konsekvensutredning for E134 Dagslett – E18, datert 05.01.2026, fastsettes i henhold til plan- og bygningslovens § 12-9, 3. ledd, forutsatt at planprogrammet oppdateres med følgende punkt:

1. Overskriften i kap. 5.2.4, underkapittel *Jordbruk og arealregnskap* endres til *Naturressurser*.
2. Punktet om Matjordplan i kap. 5.3.3 er overflødig og tas ut fra planprogrammet.

Utvalg for miljø og plans behandling:

Tone Elisabeth Svendsen (AP) fremmet kommunedirektørens forslag til vedtak:

Forslag til planprogram for Detaljregulering med konsekvensutredning for E134 Dagslett – E18, datert 05.01.2026, fastsettes i henhold til plan- og bygningslovens § 12-9, 3. ledd, forutsatt at planprogrammet oppdateres med følgende punkt:

1. Overskriften i kap. 5.2.4, underkapittel Jordbruk og arealregnskap endres til Naturressurser.
2. Punktet om Matjordplan i kap. 5.3.3 er overflødig og tas ut fra planprogrammet.

Vidar Havellen (MDG) fremmet følgende endringsforslag på vegne av MDG, AP og SP:

Endring av vedtak pkt 1 og 2

1. Overskriften i kap. 5.2.4, underkapittel Jordbruk og arealregnskap endres til Jordbruk / Naturressurser og arealregnskap.
2. Punktet fjernes (dvs. matjordplan bør med i listen over tema planprogrammet, selv om det skal lages en egen rapport om dette.)

Tone Elisabeth Svendsen (AP) fremmet følgende tilleggsforslag på vegne av AP, SP og MDG:

Nytt kulepunkt, mål for prosjektet «God fremkommelighet for myke trafikanter i anleggsfasen og ved kryssing av ny vei».

Votering:

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Endringsforslaget fremmet av Vidar Havellen (MDG) falt med 4 stemmer (1 AP, 1 SP, 1 V, 1 MDG) mot 5 stemmer (4 H, 1 FrP).

Tilleggsforslaget fremmet av Tone Elisabeth Svendsen falt med 4 stemmer (1 AP, 1 SP, 1 V, 1 MDG) mot 5 stemmer (4 H, 1 FrP).

Formannskapetets vedtak:

Forslag til planprogram for Detaljregulering med konsekvensutredning for E134 Dagslett – E18, datert 05.01.2026, fastsettes i henhold til plan- og bygningslovens § 12-9, 3. ledd, forutsatt at planprogrammet oppdateres med følgende punkt:

1. Overskriften i kap. 5.2.4, underkapittel Jordbruk og arealregnskap endres til Naturressurser.
2. Punktet om Matjordplan i kap. 5.3.3 er overflødig og tas ut fra planprogrammet.

Formannskapetets behandling:

Tove Hofstad (V) fremmet følgende protokolltilførsel:

Venstre er glad for at støy og luftforurensning nå er tydelig tatt inn i planprogrammet for E134 Dagslett–E18. Samtidig vil vi understreke at dette ikke løser støyutfordringene langs E18 og i andre belastede deler av Lier. Nettopp derfor er det viktig at den varslede støyplanen legges fram så raskt som mulig.

Silje Kjellesvik Norheim (AP) fremmet følgende endringsforslag på vegne av AP, SP, MDG, SV:

1. Overskriften i kap. 5.2.4, underkapittel Jordbruk og arealregnskap endres til Jordbruk / Naturressurser og arealregnskap.
2. Punktet fjernes (dvs. matjordplan bør med i listen over tema planprogrammet, selv om det skal lages en egen rapport om dette.)

Nytt kulepunkt, mål for prosjektet «God fremkommelighet for myke trafikanter i anleggsfasen og ved kryssing av ny vei»

Votering:

Endringsforslaget fremmet av Silje Kjellesvik Norheim (AP) falt med 6 stemmer (2AP, 1SP, 1SV, 1MDG, 1V) mot 7 stemmer (5H, 2FRP).

Utvalg for miljø og plan sin innstilling ble fremmet og enstemmig vedtatt.

Sammendrag

Dagens E134 er i dårlig stand og oppfyller ikke gjeldende krav til vegbredde, avkjørsler, kryssløsninger og fartsgrense. I tillegg skaper lokaltrafikk og gjennomgangstrafikk store miljø- og trafikksikkerhetsproblemer for de som bor i området.

Statens vegvesen har igangsatt planarbeid for bygging ny E134, med påkobling til E18. Som første ledd i planarbeidet ble Vikeralternativet valgt som veitrasè med vedtak av kommunedelplan for E134 Dagslett – E18, i Lier og Asker

kommuner i 2022. Vegkorridoren er nå båndlagt gjennom kommunedelplanen, i påvente av arbeidet med reguleringsplan.

Statens vegvesen skal nå utarbeide detaljregulering for valgt alternativ fra kommunedelplanen. Tiltaket utløser krav om konsekvensutredning/tilleggsutredninger på tiltaksnivå med krav om planprogram. I den anledning har Statens vegvesen utarbeidet forslag til planprogram, som har vært ute på høring og offentlig ettersyn. Forslag til planprogram er nå klart til å fremmes for Utvalg for miljø og plan, til fastsettelse.

Saksutredning

1. Bakgrunnen og beskrivelse

Dagens E134 er i dårlig stand og oppfyller ikke gjeldende krav til vegbredde, avkjørsler, kryssløsninger og fartsgrense. I tillegg skaper lokaltrafikk og gjennomgangstrafikk store miljø- og trafikksikkerhetsproblemer for de som bor i området. E134 mellom E6 og E18 skal være en nasjonal veg med god trafikksikkerhet. Vegen skal binde sammen E6 i Akershus og E18 i Buskerud og avlaste Oslo for gjennomgangstrafikk.

Statens vegvesen har igangsatt planlegging av ny E134 på strekningen Hekleberg bru ved Spikkestad i Asker til E18 i Lier. Valg av veitrasè ble gjennomført ved utarbeidelse og vedtak av kommunedelplan for E134 Dagslett – E18, i Lier og Asker kommuner i 2022. Vikeralternativet med påkobling av E134 i kryss med E18 på Vikør, ble valgt. Vegkorridoren er båndlagt gjennom kommunedelplanen, i påvente av utarbeidelse av reguleringsplan.

Statens vegvesen har nå igangsatt arbeid med utarbeidelse av detaljregulering for valgt alternativ. Tiltaket utløser krav om konsekvensutredning/tilleggsutredninger på tiltaksnivå, med planprogram.

Forslag til planprogram har vært ute på høring og offentlig ettersyn og er nå klart for fastsettelse av Utvalg for miljø og plan.

Planprogram for detaljreguleringen med konsekvensutredning, behandles og fastsettes av både Lier og Asker kommuner, for planområdets utstrekning innenfor egen kommunegrense.

1.1 Ny E134 Dagslett – E18

Vikeralternativet som det nå skal utarbeides detaljregulering for, følger dagens E134 fra Hekleberg bru i Asker til rundkjøringen på Dagslett. Veistrekningen

fortsetter inn i Lier over Daueruddalen og inn i fjellet nordvest i dalen. Tunnelen planlegges med en lengde på ca. 4,4 km og kommer ut ved Vikar, der ny E134 møter E18 i nytt kryss.

Ny E134 dimensjoneres som nasjonal hovedveg, med standard som motorveg (H3), dvs. 4-felt med fartsgrense 90 km/t og midtrekkverk. Vegen skal være avkjørselsfri. Tunneler skal bygges med to løp.

1.2 Utvidelse av planområdet

Etter at planprogrammet ble sendt på høring og utlagt til offentlig ettersyn, er planavgrensningen utvidet i området ved Vikar, vist i Illustrasjon på s. 19 i planprogrammet. Utvidelsen skyldes behov for mer areal til geotekniske tiltak, optimalisering av veg og kryssløsninger og alternativer for plassering av anleggs- og massedeponiområder for anleggsgjennomføring og massehåndtering.

Det har kommet inn merknader til utvidelsen fra statsforvalter, fylkeskommunen og NVE, som viser til sine tidligere uttalelser til saken. Merknadene retter seg mot utarbeidelsen av selve planforslaget og det er ingen merknader som fører til at oppdatering av planprogrammet er nødvendig.

Gjennomgang og vurdering av merknader til oppstart av planarbeid og utvidelse av planområdet, gjøres samtidig og vil fremgå av planmaterialet til førstegangsbehandling av planforslaget, etter at planprogrammet er fastsatt.

1.3 Avbøtende tiltak langs E18 fra nytt Vikarkryss til Brakerøya

Dagens trafikk fra eksisterende E134 vil med ny E134, ledes ut på E18 øst for Kjellstadkrysset. E18 har allerede i dag stor trafikk og prosjektet vil samtidig med kryssutformingen på Vikar, se på løsninger/avbøtende tiltak for strekningen langs E18 fra nytt Vikarkryss til Kjellstadkrysset.

Videre strekning på E18 mellom Kjellstad og Brakerøya planlegges foreløpig som eget forprosjekt og ikke som del av denne planen, men sammenhengen mellom disse to prosjektene vil omtales i planbeskrivelsen.

2. Innkomne merknader til offentlig ettersyn av planprogrammet

Det har kommet inn merknader til planprogrammet i 2 omganger:

- Til oppstart av planarbeid
- Til høring og offentlig ettersyn av planprogram

2.1 Merknader til høring og offentlig ettersyn av planprogrammet

Statens vegvesen varslet oppstart av reguleringsplanarbeidet, med høringsfrist 13.05.2024. I innspillene var det merknader til både fase 1 og 2 i planarbeidet:

Fase 1) Behov for konsekvensutredning, med planprogram på tiltaksnivå (en plan/oppskrift for plangjennomføringen)

Fase 2) Utarbeidelse av detaljregulering/planmaterialet, etter at planprogrammet er fastsatt.

Det kom inn 72 innspill, der 5 uttalelser var rettet til planprogrammet. Merknadene førte til ny vurdering av KU-plikten og utarbeidelse av nytt planprogram på tiltaksnivå.

Forslag til planprogram er etter dette sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 27.03 – 22.05. 2025. Innen høringsfristen kom det inn 11 uttalelser til planprogrammet

1. Bane Nor, 11.04. 2025
2. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), 03.04.2025
3. Buskerud fylkeskommune (BFK), 22.05.2025
4. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, 22.05.2025
5. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), 22.05.2025
6. Mattilsynet, 28.05.2025
7. Drammensregionens brannvesen, 28.04.2025
8. Akershus fylkeskommune (AFK), 24.06.2025
9. Gullaugtoppen velforening, 22.05.2025
10. Ole Thoresen, 29.10.2024
11. Tor Marstein, 06.06.2025

Merknadene er oppsummert, med Statens vegvesen og Kommunedirektørens kommentarer i eget dokument, vedlagt saken (vedlegg 2). Merknadene i sin helhet er også lagt ved saken (vedlegg 3-5). Merknadene som kom inn er samlet og vurdert etter tema i kap 5.4 Kommunedirektørens vurdering av innkomne merknader.

3. Forholdet til overordnede planer/strategier

Det vises til kapittel 4 i forslag til planprogram, med oversikt over nasjonale, regionale og kommunale planer og føringer for planprosessen.

4. Vurdering opp mot Forskrift om konsekvensutredning (KU-forskriften)

Tiltaket er vurdert opp mot Forskrift om konsekvensutredning. Planlagt tiltak vil få vesentlige virkninger for miljø og samfunn og utløser krav om konsekvensutredning med planprogram.

En forutsetning for unntaket fra krav om utarbeidelse av konsekvensutredning etter KU-forskriftens §§ 6b) og 8a), er at det konkrete tiltaket er konsekvensutredet på tiltaksnivå i tidligere plan.

Likeså er det etter § 13, tredje ledd i forskriften, en forutsetning for bruk av unntaksbestemmelsen, at det fremgår av planprogrammet for den overordnede planen, at det tas sikte på å konsekvensutrede det konkrete prosjektet på tiltaksnivå.

Det fremgår ikke av kommunedelplanens planprogram at konsekvensutredningen skal holdes på tiltaksnivå, men på overordnet nivå. Kommunedelplanen viser heller ikke den konkrete utformingen av tiltaket, blant annet nøyaktig plassering av veien, rigg- og anleggsområder eller konkrete inngrep i terreng og vassdrag. Det er derfor en risiko for at ikke alle aktuelle skadereduserende tiltak er klarlagt.

I tillegg vises det til at:

- Det er gjennomført ny NiN-kartlegging for Spikkestadområdet, publisert av Miljødirektoratet, etter at kommunedelplanen ble vedtatt.
- Det er kommet nye krav i henhold til Vannressursloven.
- Nasjonal jordvernstrategi er oppdatert, vedtatt av Stortinget i 2023.

Det ble imidlertid gjennomført en omfattende konsekvensutredning i forbindelse med kommunedelplanen. De temaene som ikke allerede er konsekvensutredet på tiltaksnivå i kommunedelplanen, må tilleggsutredes i forbindelse med detaljreguleringen. Med bakgrunn i overnevnte redegjørelse, er det behov for å utarbeide nytt planprogram og konsekvensutredning på tiltaksnivå for veiprosjektet.

4.1 Planprogram

Planprogram er en plan for planprosessen og utgjør første steg i arbeidet med detaljregulering for E134 Dagslett – E18.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger.

I planprogrammet foreslås det ulike temaer som må løses i planarbeidet for å gi et godt beslutningsgrunnlag.

5. Kommunedirektørens vurderinger

5.1 Utfordringer for planleggingen av prosjektet

Planområdet strekker seg langt og kommer i konflikt med ulike områder:

- Det er flere kulturminner i planområdet. Deler av E18 Lierbakkene, der ny E134 skal kobles på, er en del av Lierbakkene vegmiljø, som inngår i Statens vegvesens nasjonale verneplan og er et forskriftsfredet vegmiljø.
- Daueruddalen er en ravinedal og er en viktig naturtype, med rikt naturmangfold og vassdrag/bekk i bunnen. Nord i dalen ligger den gamle jernbanelinja (gamle Drammensbanen) som er en populær turveg. Deler av denne strekningen er statlig sikret friluftsområde.
- Det er krevende grunnforhold i planområdet. På Liersiden er det kvikkleire/bløt leire. I Daueruddalen er det bratte skråninger med rasfare enkelte steder. Dette fører til behov for omfattende grunnundersøkelser i reguleringsplanfasen og under forberedelse til bygging. Det er allerede gjennomført noen grunnundersøkelser, og satt i gang ytterligere undersøkelser blant annet for beregning av områdestabilitet.
 - Både ved Vikar, Dagslett og i Daueruddalen er det større og mindre vassdrag som skal ivaretas.
 - Hydrologiske forhold i planområdet er viktig å ha kontroll på både med tanke på grunnforhold og naturmangfold. Hele området langs Lierelva er aktsomhetsområde for flom.
 - Støyforhold ved Reistad/Vikar, Daueruddalen og Gullaugkleiva
 - Tunnelen går i fjell under områder innenfor markagrensen, som er regulert gjennom Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven). Statsforvalteren i Oslo og Viken har gitt tillatelse til oppstart av planarbeidet i brev, datert 20.09.2023.
 - Naturmangfold ved Vikar, Daueruddalen, langs bekker og Lierelva
 - Landbruk og dyrka mark ved Vikar og mellom Dagslett og Daueruddalen. Det skal tilstrebes å minimere beslag av landbruksjord.
 - Kryssområder og myke trafikanter som skal ivaretas i anleggsfasen og etter at veien er bygd. - Et stort veganlegg vil ha innvirkning på oppfatningen av landskapet, både nær- og fjernvirkning. Landskapsvirkningen vil være stor både i Daueruddalen og på Vikar.
 - Massehåndtering og anleggsområdet krever store arealer. Dette er krevende i et relativt tett bebygget område, med ulike verdier.

Valg av type kryssløsning på Vikar og Dagslett og hvordan kommunen skal involveres i dette arbeidet er svært viktig for Lier kommune og er lagt til i overnevnte punktliste fra planprogrammet (s. 10), i tråd med Utvalg for miljø og plan sitt vedtak i forbindelse med førstegangsbehandling av planprogrammet. Kommunedirektøren viser også til saksutredningen fra kommunedelplanens sluttbehandling:

For krysset med E18 på Vikar vil det være aktuelt å se på ulike utforminger både kryssing over og under E18, med tanke på arealbeslag og hensyn til Lierbakkene som kulturminne. I denne vurderingen må også trafikksikkerhet, grunnforhold, geometri og annet inngå. Det vises til kommunens vedtak i

forbindelse med fastsettelse av planprogrammet (vedlegg 13): ...der det kreves flere alternativer for kryss med E 18. For Vikeralternativet skal det videre vurderes ulike løsninger med føring av E-134 under E18 som kryssløsning i tillegg til den foreslåtte løsning med bro over E18.

5.2 Mål for planarbeidet

Planprogrammet lister opp Statens vegvesen sine effektmål for prosjektet:

- Forutsigbar kjøretid og ingen forsinkelse på E134
- Reduserte transportkostnader
- Ingen møteulykker og ulykkesfrekvensen skal reduseres
- Skadekostnad skal reduseres

Lier kommune som planmyndighet har også mål for planarbeidet som er svært viktige for kommunen. Dette er mål som videreføres fra planprogrammet for kommunedelplanen og i tråd med Utvalg for miljø og plan sitt vedtak i forbindelse med førstegangsbehandling av planprogrammet:

- Tilfredsstillende trafiksikkerhet
- Gode koblinger mellom overordnet vegnett og lokalt vegnett
- Minst mulig tap av dyrket og dyrkbar mark til vegareal i tråd med nasjonal jordvernstrategi
- Begrensende negative konsekvenser for miljøet og omgivelsene. Dette gjelder spesielt:
 - o Vassdrag
 - o Naturmangfold
 - o Støybelastning
 - o Luftforurensning
 - o Visuell virkning

5.3 Alternativer

Valg av veikorridor ble allerede gjort på kommunedelplannivå, med vedtak av Vikerkorridoren som eneste alternativ. I arbeidet med detaljreguleringen, er det aktuelt å vurdere ulike kryssløsninger ved Viker og Dagslett. Det samme gjelder for ulik linjeføring for deler av vei-trasèen, innenfor vei-korridorens rammer.

Ved valg av kryssløsninger og linjeføring skal kommunen involveres. Lier har blant annet bedt om et forprosjekt for prinsipputforming av ulike fremtidige krysstyper på Viker. Forslag til forprosjekt ble utarbeidet våren 2025 og sendt på en begrenset høring. Det skal jobbes videre med forprosjektet og ulike kryssløsninger ved utarbeidelse av planmaterialet til selve detaljreguleringen, og som legges fram for politikerne ved 1.gangsbehandling av detaljreguleringen.

I planbeskrivelsen skal det redegjøres for alternativer som er forkastet. Det vil bli gjennomført konsekvensutredning for de alternativene som er relevante og realistiske. Disse alternativene skal sammenliknes med Nullalternativet (0-alternativet), som er referansealternativet.

Nullalternativet representerer en videreføring av dagens status:

- tar utgangspunkt i dagens situasjon
- inkluderer ordinært vedlikehold
- korrigerende vedlikehold (reparasjoner av feil, utskifting av ødelagte deler)
- forebyggende vedlikehold (periodisk vedlikehold) - inkluderer utskiftninger/fornyelse (nødvendige reinvesteringer, oppgraderinger) for å kunne fungere i den tidsperioden som forutsettes i analysen
- tar hensyn til andre vedtatte tiltak som er i gang eller har fått bevilgning
- er sammenligningsgrunnlag for både prissatte og ikke-prissatte konsekvenser

Alle virkninger/konsekvenser av tiltaket skal beskrives og redegjøres for i planbeskrivelsen, uavhengig av om de konsekvensutredes etter KU-forskriften eller ikke. Avhengig av behov, vil det også gjennomføres supplerende registreringer og utredninger av flere ulike temaer som ikke fanges opp av KU-forskriften.

På bakgrunn av innkomne merknader til oppstart av planarbeid og diskusjoner i samarbeidsgruppe med kommunene, regionale og statlige myndigheter, er temaene foreslått inndelt i følgende kategorier i forslaget til planprogram:

- Temaer som krever konsekvensutredning/tilleggsutredning etter KU-forskriften
- Temaer som ikke krever konsekvensutredning, men som utredes særskilt med redegjørelse for virkninger/konsekvensene i planbeskrivelsen, med fagrapport.
- Andre aktuelle temaer som ikke krever konsekvensutredning, eller fagrapport, men som skal omtales, vurderes og med redegjørelse for virkninger/konsekvensene i planbeskrivelsen.

Hvilke tema som foreslås i de ulike kategoriene fremkommer av kap. 5.5.

5.4 Kommunedirektørens vurdering av innkomne merknader

Merknadene som kom inn i forbindelse med høring og offentlig ettersyn av planprogrammet er samlet og vurdert av kommunedirektøren i temaene under:

5.4.1 Metode

Statens vegvesen sin håndbok *V712 Konsekvensanalyse* legges til grunn som hovedmetodikk. Denne er under oppdatering og dersom veilederen er revidert før utredningen starter, vil ny veileder tas i bruk. I tillegg vil Miljødirektoratets veileder *M-1941 Konsekvensutredning av klima og miljø – KU-veileder*, benyttes ved utredning av KU-temaet naturmangfold. Dette er tatt inn i forslag til planprogram Kap. 5.2.2 Metode (s. 20)

5.4.2 Krav om konsekvensutredning og medvirkning i planarbeidet

Gullaugtoppen velforening mener planprogrammet må gjøre rede for den forsinkede etterlevelsen av KU-kravet som et utgangspunkt for hvordan det skal jobbes videre med utredning, ikke detaljplanlegging, for at følgefeilene ikke skal forsterkes.

Kommunedirektøren viser til at planprogrammet for kommunedelplanen (KDP) inneholdt opplysninger om at konsekvensutredningene skulle være på et

overordnet nivå. Flere av disse konsekvensutredningene har imidlertid en detaljeringsgrad som allerede tilsvarer tiltaksnivå.

I forbindelse med oppstart av planarbeid for detaljreguleringen, kom det innspill om behov for ny vurdering av KU-plikten på tiltaksnivå. Nye overordnede føringer og nye registreringer som har kommet etter vedtak av KDP, i tillegg til behov for tilleggsutredninger for noen temaer, førte til krav om konsekvensutredning for noen temaer, med nytt planprogram på tiltaksnivå.

Gullaugtoppen velforening viser til at planprogrammet er sendt på høring ett år etter at Statens vegvesen (SVV) varslet oppstart av planarbeidet og nærmere tre år etter at kommunedelplanen ble vedtatt. De påpeker at detaljplanleggingen har foregått lenge og startet før varsling. De mener det derfor er gjort feil i saksbehandlingen og at lovpålagt medvirkning er tilsidesatt.

Kommunedirektøren viser til at lovpålagt medvirkning i tråd med plan- og bygningsloven, så langt i prosessen er følgende:

- Kunngjøring av oppstart av planarbeide:
 - o Forhåndshøring av planforslaget i perioden 08.04 – 13.05.2024.
 - o SVV opprettet en medvirkningsportal på nett, som gjør det enkelt å gi innspill til prosjektet (ikke krav)
- Forslag til planprogram på høring og offentlig ettersyn: Sendt ut i perioden 27.03 – 22.05. 2025.

Det vises også til planprogrammets kap. 6.2 om medvirkning (s. 31)

Det stilles ikke krav i plan- og bygningsloven (pbl) om at forslagsstiller må avvente fastsettelse av planprogrammet, før igangsetting av forberedende arbeid til utarbeidelse av detaljreguleringen. Det er ikke uvanlig at det igangsettes grunnundersøkelser, kulturminneregistreringer, registrering av naturmangfold og vannmiljø o.l innenfor planområdet, som man uansett vet må gjennomføres. Det er heller ingen forbud i pbl mot å jobbe med planmateriale, på dette tidspunkt.

Neste lovpålagte krav om medvirkning kommer i forbindelse med førstegangsbehandling, med høring og offentlig ettersyn av planforslaget. Da skal innsendt planmateriale svare ut alle kravene som er fastsatt i planprogrammet.

5.4.3 Barn og unges interesser – medvirkning og tilgjengelighet til nærmiljø og friluftsområder under og etter anleggsperioden

Barn- og unges interesser ble konsekvensutredet i forbindelse med kommunedelplanen under temaet Friluftsliv/by- og bygdeliv, med konsekvenser i anleggsperioden og forslag til skadereduserende eller kompenserende tiltak. I forbindelse med detaljreguleringen skal barn- og unges interesser redegjøres ytterligere for i planbeskrivelsen. Planprogrammets kapittel 5.3.3 om barn- og unges interesser, er supplert med Dagslettsiden som i størst mulig grad berører barn og unge, spesielt i anleggsperioden.

Gullaugtoppen velforening er bekymret for at lokalveinettet og den gamle jernbanelinjen (turvei) skal brukes som anleggsvei. Ifølge Statens vegvesen har de i utgangspunktet ikke noe plan om å bruke Gullaugkleiva til anleggstrafikk. Statens vegvesen sier imidlertid at deler av den gamle jernbanen kan bli aktuell

å vurdere til bruk som anleggsveg. Det samme er forlengelse av anleggsvegen som allerede er etablert i Daueruddalen.

Kommunedirektøren viser til at dersom den gamle jernbanelinja skal benyttes, kreves det egen søknad og tillatelse fra Miljødirektoratet og kommunen. Uavhengig av hvor anleggstrafikken skal ledes ut av anleggsområdet, vil det være behov for detaljert planlegging for å skille myke trafikanter og anleggstrafikk slik at disse er fysisk adskilt. Trafikksikkerhet vil være en viktig del av vurderingen om valg av anleggsveger og hvor anleggstrafikken skal ledes. Anleggsgjennomføringen er et av temaene som det skal utarbeides egen fagrapport på og som skal omtales særskilt i planbeskrivelsen.

Det er flere temaer som går over i hverandre og som har stor betydning for barn og unge: støy- og luftforurensning, anleggsgjennomføring og massehåndtering, områdestabilitet, friluftsliv, by og bygdeliv, gang og sykkel, kollektiv og folkehelse. Noen av temaene skal konsekvensutredes og noen skal det utarbeides nye fagrapporter på. Den delen av temaene som får betydning for barn- og unge, skal sammenfattes og redegjøres for under kapittelet for barn- og unges interesser i planbeskrivelsen.

Når det gjelder medvirkning skal dette gjennomføres i samarbeid med kommunen, som kommer til å være i kontakt med skole, FAU og kommunens barnekoordinator.

5.4.4 Alternativvurderinger

Ifølge KU-forskriften skal konsekvensutredningen også redegjøre for de alternativene til utforming, teknologi, lokalisering, omfang og målestokk som forslagsstilleren har vurdert, i tillegg til en utredning av relevante og realistiske alternativer. Ifølge statsforvalteren betyr relevante alternativ i denne sammenhengen, alternative og gjennomførbare måter for å oppnå målet med tiltaket. Alternativer kan være ulik lokalisering, ulik størrelse og/eller utforming.

I tidligere dialogmøter har Statens vegvesen vist ulike kryssløsninger som kan være aktuelle for Ny E134/E18 på Vikør. Statens vegvesen dokumenterer sine prosesser gjennom en fast matrise, hvor alle større valg skal gjennomgås. Ifølge Statens vegvesen viser resultatet av matrisegjennomgangene hvilket alternativ som er relevant og realistisk. Kryssløsninger som kommer dårlig ut på trafikksikkerhet og kostnader, vil ifølge Statens vegvesen ikke være relevante og realistiske. Våren 2025 utarbeidet Statens vegvesen et forprosjekt der denne matrisen ble benyttet, som utgangspunkt for en prinsipputforming av fremtidig kryss på Vikør. Forprosjektet ble sendt på en forhåndshøring og har stoppet opp etter dette. Det skal jobbes videre med forprosjektet og alternative kryssløsninger ved utarbeidelse av planmaterialet til reguleringsplanen, i tett samarbeid med kommunen.

Området med kryssløsning på Vikør og området med bru over Daueruddalen og tunnelportal, er krevende blant annet når det gjelder geoteknikk, naturverdier, vassdrag, landbruk og hensyn til boliger. I kommunedelplanen ble korridoren for ny E134 valgt. I detaljreguleringen skal løsningene for vegen planlegges mer detaljert og det kan bli nødvendig å endre/justere på både veglinje og kryssløsninger, innenfor planområdet. Det er derfor nødvendig at alle realistiske og relevante alternativer blir konsekvensutredet både for anleggsfasen og når anlegget er ferdig bygd. Alternativer som er vurdert i tidligere fase og silt ut, skal

det også redegjøres for og begrunnes hvorfor de ikke er realistiske og relevante. (s. 17 og 26 i planprogrammet). Hvilke alternativer som er realistiske og relevante vil avklares nærmere ved utarbeidelse av planmateriale til reguleringsplanen.

5.4.5 Kostnader og sammenlikning av alternativer

Gullaugtoppen velforening er bekymret for at natur og bomiljø vil måtte bære omkostningene for en dårlig veiløsning, som uansett kan bli langt dyrere enn kostnadsrammen. Med alternative løsninger kunne man sammenliknet kost-nytte og virkninger for ikke-prissatte verdier.

Velforeningen anbefaler derfor samme linje for veien som i gjeldende reguleringsplan for Rv. 23 Dagslet – Linnes, vedtatt i 2014, men med justert kryssløsning på Dagslett, slik at ny vei senkes og føres under dagens Spikkestadvei. Senkingen og den rette veilinja over dalen utnyttes til å støyskjerme veien med terreng, voller og skjermer.

Grunnen til at linjen er foreslått lagt lenger nord enn den tidligere vedtatte linjen for overnevnte reguleringsplan, er ifølge Statens vegvesen blant annet problematiske grunnforhold og uforholdsmessig lang tunnel, med unødvendig høye kostnader. Utforming av veien slik velforeningen foreslår er ifølge Statens vegvesen ikke teknisk mulig, uten svært store avvik fra veinormalene og vil gi et svært stort masseoverskudd, med større arealbeslag. Det skal arbeides videre med utforming av veilinjen, tunnelpåhugg, tunnel og kryssløsninger, ved utformingen av planmaterialet til førstegangsbehandling av plansaken.

5.4.6 Naturmangfold

Korridorene for ny E134 ble gjort romsligere i kommunedelplanen for å gi fleksibilitet for en mer nøyaktig plassering i detaljreguleringen. Endelig plassering av kryssløsning, tunnelportaler og bru over Daueruddalen, vil kunne påvirke naturmangfoldet ulikt. Aktuelle skadereduserende tiltak er ikke kartlagt og statsforvalteren forutsetter at rødlistede arter og naturtyper, inkludert fugleliv konsekvensutredes og suppleres konsekvensutredningen fra kommunedelplanen.

Det er også gjort ny NIN-kartlegging for Spikkestad etter at plansaken har vært ute på høring og offentlig ettersyn (Miljødirektoratets kartlegging av Natur-I-Norge), som det må tas hensyn til.

Kommunedirektøren viser til at naturmangfold er tatt inn som utredningstema og skal konsekvensutredes etter Miljødirektoratets Håndbok M-1941, en anerkjent metodikk for utredning av klima- og miljøtema. Overnevnte temaer inngår i denne utredningen og er tatt inn i planprogrammets kap. 5.2.4 Naturmangfold og vannmiljø (s. 23-24).

5.4.7 Vilt

E134 er en barriere som isolerer hjorteviltet på Hurumhalvøya fra andre hjorteviltbestander. Ved planlegging av ny E134 må tiltakets innvirkning på hjorteviltet, konsekvensutredes spesielt og bør fremgå av planprogrammet.

Kommunedirektøren viser til at det skal utarbeides konsekvensutredning for temaet Naturmangfold (s. 23-24 i planprogrammet) etter Miljødirektoratets

veileder for konsekvensutredning av klima og miljø, M-1941. Vilt er del av artsbegrepet i denne veilederen som skal utredes, både i anleggsfasen og ved ferdig bygd anlegg.

5.4.8 Vannmiljø og fysiske tiltak i vassdrag:

Tiltak i vassdrag må vurderes etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Vannforekomster utenfor planområdet må også vurderes.

Kommunedirektøren er enig i at det er viktig å få belyst konsekvensene for berørte vannforekomster både innenfor og utenfor planområdet. Dette gjelder særlig for Lierelva, som i stor grad faller utenfor planavgrensningen. Sandakerelva vil utredes som andre sidevassdrag, dersom den berøres av tiltaket, jfr. Kap.5.2.4 i planprogrammet (s. 24). Grunnvannsproblematikk, vannlekkasje i tunnel og skadepotensiale for vannmiljøet i berørte vannforekomster, vil også være en del av utredningstemaet.

5.4.9 Landbruk

Statsforvalteren viser til at det skal utarbeides matjordplan og arealregnskap for prosjektet. De er kritiske til at konsekvensene for naturressurser ikke skal inngå i konsekvensutredningen eller i egen fagrapport, men kun beskrives i planbeskrivelsen.

Planforslaget må redegjøre for dyrka og dyrkbar jord, som vil omdisponeres som følge av tiltaket. Det er ikke bare jordressursene som blir nedbygd, men også konsekvensene for landbruket utover dette. Ny infrastruktur tett innpå eksisterende jordbruksarealer vil kunne skape utfordringer for framtidig drift, fare for arealkonflikter, redusert produksjonspotensial og fragmentering av jordbruksareal. Dette vil svekke driften og effektiviteten i landbruket og føre til økt press på gjenværende arealer. Statsforvalteren forventer derfor at konsekvensene for landbruket utredes nå som tiltaket konkretiseres i detaljreguleringen.

Kommunedirektøren viser til at Landbruk/jordbruk og mineralressurser knyttet til molybdengruvene i Sørumsåsen er tatt inn i planprogrammet, som nytt konsekvensutredningstema i kap. 5.2.4, s. 24, med overskrift: Jordbruk og arealregnskap. I og med at temaet også omhandler mineralressurser, mener kommunedirektøren at Naturressurser vil være en mer riktig formulering av overskriften, og i tråd med Statens vegvesens Håndbok V712. Planprogrammet angir en nærmere opplisting av hvilke temaer innenfor naturressurser som skal utredes nærmere. Kommunedirektøren anbefaler derfor at overskriften over temaet endres til Naturressurser.

Kommunedirektøren minner om at valgt veikorridor på Viken i kommunedelplanen er det alternativet med minst nedbygging og tap av dyrka og dyrkbar mark.

Jordbruk skal ifølge planprogrammet utredes fullt ut. Det skal redegjøres for konsekvensene både for anleggsfasen og ferdig bygd anlegg.

I forslag til planprogram fremgår det at begrepet jordbruk omhandler innmarksbeite, fulldyrka- og overflatedyrka jord. Dyrkbar jord skal vurderes og planforslaget skal redegjøre for dyrka og dyrkbar jord som omdisponeres som

følge av tiltaket. Omdisponeringen måles gjennom KOSTRA, som er kommunens rapporteringssystem, etter at detaljreguleringen er vedtatt.

5.4.10 Massehåndtering

Det skal utarbeides en massehåndteringsplan som skal redegjøre for strategier for massedisponering, samt synliggjøre mengder og hvilke typer masser som generes i prosjektet. Det er viktig å være tydelig i denne planen på hvordan steinmassene skal håndteres.

Oppfylling av Daueruddalen med løsmasser, vil være særlig konfliktfullt og statsforvalteren vil være kritisk til dette. Det vurderes å fremme innsigelse til et planforslag som legger opp til oppfylling av løsmasser i ravinedalen. Statsforvalteren forutsetter at konsekvensutredninger vil vurdere ulike alternativer til denne type deponier.

Massedeposering på dyrket mark er generelt i strid med nasjonal jordvernstrategi og mål om at matjordproduksjon skal øke.

Man må være bevisst på hva slags type masser som skal deponeres og hvilke tidsrammer man opererer med i prosjektet. Drammen havn er nevnt som mulig alternativ for mottak av stein-masser. Det er ikke gitt at massene kan tas imot og statsforvalteren forutsetter at massehåndteringsplanen tar stilling til dette.

Kommunedirektøren viser til at anleggsgjennomføring og massehåndtering er tema som ikke skal konsekvensutredes. Det skal utarbeides egen fagrapport for temaet og virkningene skal utredes særskilt i planbeskrivelsene (kap. 5.3, s. 27 og kap. 5.3.2 s. 28 i planprogrammet). Det er likevel viktig å merke seg at for alle utredningstemaene skal det også redegjøres for tiltakets konsekvenser i anleggsperioden.

Statens vegvesen vurderer flere ulike områder med tanke på deponi, med minst mulig konflikt med omgivelsene. De er i kontakt med flere potensielle mottak og for prosjektet er det viktig å transportere masser kortest mulig.

Planprogrammets kap. 5.3.2 er supplert med at massehåndteringsplanen skal ha flere potensielle mottak, som kan ta imot masser når byggingen skal starte. Det skal jobbes videre med dette ved utarbeidelse av planmaterialet.

5.4.11 Arkeologi og nyere tids kulturminner

Planavgrensningen er endret etter planoppstart og endelig budsjett for arkeologisk registrering var ikke helt avklart, under høringsperioden. Buskerud fylkeskommune (BFK) ber derfor om at gjennomføring av arkeologiske registreringer presiseres særskilt i planprogrammet.

Kommunedirektøren viser til at kulturarv er et tema som skal konsekvensutredes. Temaet omfatter kulturminner, kulturmiljøer, kulturhistorisk landskap, inklusive bylandskap. Gjennomføring av arkeologiske registreringer er spesifisert i planprogrammet (s.26). Planavgrensning er nå avklart og BFK er i gang med arkeologiske undersøkelser innenfor planområdet.

Bygging av nytt kryss E134/E18 vil påvirke den fredete strekningen av E18. Ny E134 må tilpasses fredet veistrekning og veimiljøets historiske verdi må hensyntas i videre planlegging. BFK ber om at det utarbeides gode illustrasjoner

som illustrerer tiltakenes påvirkning av nær- og fjernvirkning og opplevelse av landskapsrommet.

Kommunedirektøren viser at i tillegg til Kulturarv, skal temaet Landskapsbilde konsekvensutredes. Kryssområdet på Viken skal utredes også for relevante og realistiske alternativer (planprogrammet s. 26). I den forbindelse vil det bli utarbeidet illustrasjoner som viser nær- og fjernvirkning av kryssløsninger.

5.4.12 Støy og luftkvalitet

I tråd med Utvalg for miljø og plan sitt vedtak ved førstegangsbehandlingen av planprogrammet skal støy og lokal luftforurensning utredes i henhold til KU-forskriften, med særlig vekt på situasjonen ved kryssløsninger på Viken og føringsløsninger ved Daueruddalen.

I forslag til planprogram er det tatt inn et nytt kapittel om støy og lokal luftforurensning i kap. 5.2.3 over temaer som skal konsekvensutredes. Det stilles følgende krav til temaet:

- Utarbeidelse av detaljerte støyberegninger basert på oppdaterte trafikkmengder og hastigheter
- Utarbeidelse av støysonkart for vurdering av utendørs støy
- Beregning av støynivå ved fasade for støyfølsomme bygg (boliger, skoler, barnehager, helseinstitusjoner og fritidsboliger)
- Beregninger som viser effekten av foreslåtte tiltak
- Vurdering av støy i nærliggende friluftsområder
- Gjennomfør analyse for luftkvalitet
- Vurdere behov for luftetårn
- Beskrivelse av avbøtende tiltak i anleggsfase og ved ferdig bygd anlegg

5.4.13 Grunnforhold, områdestabilitet, flom og skred

I tråd med Utvalg for miljø og plan sitt vedtak ved førstegangsbehandlingen av planprogrammet skal det utarbeides fagrapporter for disse temaene, der virkningene utredes særskilt i planbeskrivelsen. Dette gjelder for hele planområdet. I planprogrammet s. 28, fremgår det at disse temaene vil være grunnlag for den tekniske planleggingen, i tillegg til å være en viktig del av ROS-analysen, som skal utarbeides.

Overvann inngår i temaet flom. Ved utarbeidelse av planmateriale til førstegangsbehandling av reguleringsplanforslaget, skal det i tillegg være utarbeidet rammeplan for vann, avløp og overvann (VAO-rammeplan), som skal godkjennes av kommunen. Overvann i sammenheng med skred- og flomfare håndteres også i den sammenheng.

5.4.14 Planprogrammet må vurdere hvordan jernbanetunnelen skal behandles i planen:

Planområdet og ny E134 vil krysse Drammensbanens tunnel i Lieråsen. Dette vil være en del av arbeidet med reguleringsplanen. «Jernbane» er tatt inn som eget punkt under tema som ikke krever fagrapport, men som skal omtales og vurderes i planbeskrivelsen (pkt 5.3.1 Beskrivelse av virkninger, med nærmere beskrivelse i kap. 5.3.3, Jernbane (s.30, i planprogrammet).

5.5 Temaer plassert i ulike kategorier

Temaer som skal utredes og vurderes videre i forbindelse med utarbeidelse av detaljreguleringen er i forslag til planprogram inndelt i følgende kategorier:

5.5.1 Temaer som krever konsekvensutredning/tilleggsutredning etter KU-forskriften

Forslag til planprogram kap. 5.2.3 og 5.2.4, foreslår følgende tema som skal konsekvensutredes:

Prissatte konsekvenser:

- Kostnadsoverslag
- Støy og lokal luftforurensning (tema flyttet til dette kapittelet i tråd med politisk vedtak, i forbindelse med 1.gangsbehandling av planprogrammet)

Ikke-prissatte konsekvenser:

- Naturmangfold og vannmiljø
- Kulturarv
- Landskapsbilde
- Jordbruk/Naturressurser og arealregnskap (tema flyttet til dette kapittelet etter offentlig ettersyn av planprogrammet)

5.5.2 Temaer som ikke krever konsekvensutredning, men som skal utredes særskilt i planbeskrivelsen og skal redegjøre for virkninger/konsekvensene i planbeskrivelsen, med fagrapport

Alle planer skal oppfylle pbl. § 4-2 om generelle utredningskrav, selv når KU ikke kreves. Dette er bekreftet i regjeringens omtale av regelverket, hvor det understrekes at utredningsplikten etter pbl. gjelder bredere enn KU-forskriften.

I praksis betyr dette at tematisk utredning ofte må gjennomføres for fagområder som kan påvirkes av tiltaket, selv om påvirkningen ikke er så omfattende at KU-plikt utløses. I begrepet «virkninger» ligger det at planbeskrivelsen skal være så fyldig og presis at det er mulig å få et dekkende bilde av hensynene bak planen. Planbeskrivelsen skal også vise hva planen vil medføre for berørte parter, interesser og hensyn.

Forslag til planprogram kap. 5.3.2, foreslår følgende tema som skal utredes særskilt i planbeskrivelsen, med fagrapport:

- Trafikk
- Anleggsgjennomføring og massehåndtering
- Grunnforhold, områdestabilitet, flom og skred (flyttet til dette kapittelet i tråd med politisk vedtak i forbindelse med 1.gangsbehandling av planprogrammet)

5.5.3 Andre aktuelle temaer som ikke krever konsekvensutredning, eller fagrapport, men som skal omtales, samt redegjøre for virkninger/konsekvensene i planbeskrivelsen

Forslag til planprogram kap. 5.3.3 foreslår følgende tema:

- Friluftsliv, by og bygdeliv
- Barn- og unges interesser
- Klimagassutslipp
- Gang og sykkel, Kollektiv
- Folkehelse, Eldre og funksjonshemmedes interesser, Universell utforming
- Omklassifisering av veg
- Tekniske fag
- Jernbane

I forslag til planprogram er Matjordplan nevnt som tema i dette kapittelet. Matjordplan er en egen plan som det er obligatorisk å utarbeide for alle reguleringsplaner der dyrka og dyrkbar jord omdisponeres. Det blir stilt rekkefølgekrav om utarbeidelse av matjordplan i reguleringsplanens bestemmelser, uavhengig av om den er nevnt i planprogrammet. Punktet er overflødig og viser heller ikke til riktig mal. Kommunedirektøren foreslår derfor at punktet om matjordplan tas ut.

6. Kommunedirektørens anbefaling

Forslag til planprogram har vært ute på høring og offentlig ettersyn. Mange av merknadene er rettet til neste planfase for utarbeidelse av planmaterialet til selve reguleringsplanen. De vil derfor bli vurdert i forbindelse med førstegangsbehandling av reguleringsplanen.

Innkomne merknader til planprogrammets forslag er grundig gjennomgått og vurdert av kommunedirektøren og Statens vegvesen. Kommunedirektøren kan anbefale at forslag til planprogram for Detaljregulering for E134 Dagslett – E18, fastsettes, med endringene som kommunedirektøren fremmer i forslag til vedtakspunkt.

Vedlegg

- 1 Planprogram til fastsettelse med markering_ny tekst i gult_05-01-2026**
- 2 Merknadsbehandling til planprogram med SVV og LK kommentarer_forside**
- 3 Vedlegg 1 Offentlige**
- 4 Vedlegg 2 Virksomheter**
- 5 Vedlegg 3 Private**